

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Dejstva, ki obsojajo.

Odlok uprave policije v Ljubljani o nezakonitosti tega, kar se je v Kmetijski družbi godilo od 8. junija 1932, je hudo zadel JNS kmetijce in njihove prijatelje. »Kmetijski list« je zatrobil v kmetijski rog, češ, Kmetijska družba bodi kmetova. To je res. In ker je resnica, da zdaj ni kmetova, marveč tiste liberalne gosposke klike (skupine), ki hoče na hrbtu kmeta splezati naprej, je potrebno, da se Kmetijska družba vrne slovenskemu kmetu, kateremu se je odvzela. Iz tega kroga se sedaj tudi širijo pojasnila in pozivi, v katerih se trdi, da je bila liberalno-kmetijska zadruga Kmetijska družba ustanovljena po predpisih ter da je tej zadrugi bilo premoženje bivšega društva Kmetijska družba predano prostovoljno in zakonito. In vprav v tem vprašanju je uprava policije v Ljubljani odločila, da se je vse to zgodilo proti pravilom, torej nezakonitim poton.

Ker se gospodje JNS kmetijci kaj radi hvalijo z delovanjem zadruge Kmetijske družbe ter jo povečujejo proti delovanju nekdanjega društva Kmetijska družba, je treba jim postreči z dejanskimi podatki, ki jih je navedel na seji banskega sveta g. banski svetnik Štrein in iz katerih se dobro spozna resnično stanje.

Na občenem zboru 8. junija 1932 se je dotedanje društvo »Kmetijska družba« spremenilo v zadrugo, kar je takratna »večina« utemeljevala s tem, da bo zadruga lažje zastopala interese kmetškega stanu kakor društvo. V resnici pa je prednost zadruge samo v tem, da v njo odbor sprejme, kogar hoče, in odkloni, kogar hoče, v društvo pa je treba sprejeti vsakogar, ki izpolnjuje vnaprej določene pogoje. Tako se torej odbor zadruge lahko po mili volji varuje neljubih članov, da nikdar ne morejo v njeno članstvo, pa če so še bolj resni kmetje.

Kakor je zadruga nastala, tako je tudi delovala. Vsi računski zaključki od leta 1933 dalje niso točni. Leta 1935 pa izgub že ni bilo več mogoče prikrivati in so jo pokazal v svoti 232.000 Din, v resnici je pa bilo najbrž več. Zastopnikom na občnih zborih so kazali dobiček, da bi dokazali, kako posrečena je bila misel društvo spremeniti v zadrugo, v resnici pa je kopnevalo društveno premoženje. Rezervni sklad za leto 1932 je znašal 4.270.000 D, po bilanci za leto 1935 bi moral znašati še okrog 3.000.000 Din; zadruga je torej v teh kratkih letih zmanjšala rezervni sklad za 1.400.000 Din. Strokovno glasilo »Kmetovalec«, nekdanj tako ugleden list, je prišel ob vse dobro ime; leta 1933 se ga je tiskalo še 15.000 izvodov, leta 1936 samo še 4500, letos pa menda samo še

okrog 2000. Režija pa je kljub zmanjšanemu prometu še vedno velika, ravnatelj ima menda 6700 Din na mesec, podpredsednik 2000 Din, poleg velikih računov, ki jih je polagal za potovanja po inozemstvu.

V izvozu jabolk je bilo samo do 1. 1935 125.000 Din izgube, ker jih je 34% za izvoz pripravljenih segnalo. Prav tako je vsled nepravilnega ravnanja segnala ena četrtina krompirja, namenjenega za izvoz. Prav tako je zadruga utrpela velike izgube v kupčijah s fižolom, ki ga je pa nakupovala ne pri slovenskem kmetu, ampak po drugih krajih. Pri zeliščih je bilo leta 1935 250.000 Din izgube, pri perutnini leta 1934 170.000 Din izgube, z na-

V NAŠI DRŽAVI.

Po sprejetju državnega proračuna. — Državni proračun je bil sprejet po dolgovozni podrobni razpravi, v kateri so tiščali v ospredje s kritiko opozicijski poslanci in so se med temi posebno zaleptali v sedajno tolikanj uspešno delavno vlado in v popolnoma urejene razmere v Sloveniji JNSarski poslanci. — Po podrobni razpravi o proračunu v zbornici je dobil proračun senat. — Obenem s proračunom je predložila vlada skupščini nov finančni zakon za izvajanje proračuna. Temu zakonu je priključenih okrog 400 določb ali amandmanov, s katerimi so prejeli posamezni ministri posebna pooblastila, ki so velikega pomena za izvedbo političnega, gospodarskega in socialnega načrta vlade. V posebnem amandmanu se pooblašča notrajni minister, da še vrši nadalje spremembe občinskih mej in izda politične zakone o zborovanju, tisku in o volitvah. — Zelo važno je pooblastilo, s katerim bo spremenjen zakon o kmečkih dolgovih in se bo pomoglo našim posojilnicam, da bodo zopet lahko dajale posojila. — Dalje je pooblaščen prosvetni minister, da zniža šolnino. Šolnino bodo plačevali le oni dijaki, ki plačujejo sami ali po svojcih 800 Din letno neposrednega državnega davka (doslej 300 Din). — Prometni minister bo po novem pooblastilu lahko najel posojilo pol milijarde za zgradbo novih železniških prog. Isti minister lahko izda za obnovitev železniškega parka 400 milijonov Din in najame slobodno posojilo 100 milijonov Din za prebujitev in zgraditev naših pristanišč. — Minister za socialno politiko je prejel poob-

jetjem skladišča v Ptuj nad 40.000 Din izgube, ker se nikdar uporabljalo ni, ampak je bilo prevzeto iz drugih namenov. Tako so delali s premoženjem celega stanu ljudje, ki so vpili na vsa usta, da so večni na vseh mestih in v vseh ustanovah. »Kmetijska družba« je bila 167 let vodnica in svetovalka slovenskega kmeta, ali ni škoda take ustanove, ako jo dobe v roke ljudje s političnimi nameni? Društvo so spremenili v zadrugo, zadruga pa je zastopstvo slovenskega kmeta spremenila v navadno trgovino, ki se peča z izdelavo in prodajo »našega čaja« v drogerijo. Za našega kmeta je to preveliko ponižanje, zato naj g. ban tudi tu napravi red, da se ta ustanova, ki je bila za kmeta ustanovljena, vrne zopet kmetu, da bo zopet samo njemu kot stanu služila.

lastilo, da lahko izvede uredbo o delavskih zbornicah in bo s tem korakom že vendar enkrat konec izkoriščanja delavskih ustanov od strani socialnih demokratov. V pooblastilih socialnega ministarstva je važna določba o razširjenju pokojninskega zavarovanja za delavce in nameščence na vso državo in torej za kraje, kjer tega zavarovanja doslej še ni bilo.

Z dr. Mačkove liste v skupščino. Tekom razprave o proračunu sta se pojavila v skupščini dva poslanca, ki sta bila izvoljena na dr. Mačkovi listi in sta izjavila, da so njihovi volilci zahtevali, da jih zastopata v skupščini. Gre za srbijska mačkovca, ki sta: Zdravkovič in Nikolič. Sledil jima je še tretji poslanec Djoka Petrovič, ki je pristaš Davidoviča.

Važen sestanek dr. Mačka v Gradcu. Vsi vodilni pristaši rajnega Radiča, ki so po šestojanuarskem režimu se zatekli v inozemstvo, so se že vrnili. V tujini se še mudi edinole dr. Krnjevič, bivši glavni radičevski tajnik. Z dr. Krnjevičem, ki se je pripeljal iz Zeneve v Gradec, se je tam kaj sestal dr. Maček s svojim spremstvom in je imel z njim razne dogovore, kojih vsebina je tajnost. Dr. Maček se je vrnil v avtomobilu iz Gradca nazaj v Maribor, odkoder se je odpeljal v Rogaško Slatino in od tamkaj v Zagreb.

Milan Pribičević umrl. Za Svetozarjem Pribičevićem je sedaj preminul v zdravilišču v Švici na jetiki njegov brat Milan. Sedaj umrl je bil srbski polkovnik, ki se je pustil po prevratu upokojiti, je bil poslanec, eden od voditeljev samostojnih demokratov in se je pozneje priključil Radiču. Do smrti je bil Milan eden od voditeljev dr. Mačkovega pokreta v Srbiji.